

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Освітня програма	1046 українська мова та література
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	035 Філологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

17.11.2023 р.

Справа № 2029/АС-23

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 03 "Гуманітарні науки" у складі:

Романенко Олена Віталіївна – головуєчий,
Афанасьєва Людмила Василівна,
Бондаренко Олександр Сергійович,
Бутченко Тарас Іванович,
Виткалов Сергій Володимирович,
Гудманян Артур Грантович,
Корновенко Сергій Валерійович,
Лиман Ігор Ігорович,
Луцак Світлана Миколаївна,
Соколовський Олег Леонідович,
Федик Тамара Олександрівна,
Філатова Оксана Степанівна,
Філоненко Наталія Георгіївна,

за участі запрошених осіб:

Ковалевська Тетяна Юріївна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	1046
Назва ОП	українська мова та література
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.01 українська мова та література
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 13, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 1.1 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Окремо хочемо акцентувати на важливості ОП у контексті формування комунікативної компетентності, що відповідає одному із основних напрямків Концепції освітньої діяльності ОНУ.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 1.2 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Хочеться особливо підкреслити як позитив активну співпрацю з роботодавцями, які визнають важливість комунікативного вектору підготовки і здатність ОП "популяризувати український контент у Європі, давати ґрунтовні мовні та філологічні знання українцям, які перебувають за межами Вітчизни" тощо.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 1.3 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Як і ЕГ, поділяємо позитивну оцінку прагнення проектної групи створити унікальну освітню програму з відмінними від інших аналогічних ОП освітніми компонентами, у тому числі власне регіонального спрямування ("Література Одещини").

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Водночас хочемо зазначити, що у галузевому Стандарті ПРН 18 «презентувати результати наукового дослідження під час магістерського семінару, на науково-практичних конференціях, в одноосібних публікаціях, у наукових розвідках, написаних у співавторстві з науковим керівником» передбачений для ОНП, а не ОПП, як позиціонує вектор аналізованої ОП проектна група. Зважаючи на цей момент і акценти багатьох ОК на науковому складнику підготовки, рекомендуємо змінити статус освітньої програми на ОНП, посиливши його послідовно як у теоретичному, так і практичному вимірі ОК.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 2.1 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Обсяг ОП та окремих ОК (у кредитах ЄКТС) відповідає вимогам чинного законодавства.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 2.2 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. ОП містить усі необхідні структурні елементи: профіль ОП, перелік компонентів, структурно-логічну схему, форму атестації, матриці відповідності програмних компетентностей, ПРН компонентам ОП. Однак коректив потребує представлення структурно-логічної схеми, зокрема взаємозв'язку основних і вибіркових компонентів, які доповнюють і увиразнюють освітню траєкторію.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

ГЕР підтримує думку ЕГ стосовно відповідності змісту ОП предметній області спеціальності 035 «Філологія», із певним дисбалансом мовознавчої та літературознавчої підготовки на користь лінгвістичної. Особливо він виявляється в програмі асистентської практики. ЗВО у відповіді на звіт ЕГ детально й аргументовано описує, яким чином літературознавча (у т.ч. історико-літературна) проблематика розкривається в окремих темах тих ОК, назва котрих на пряму не сигналізує про літературознавчий вектор. Водночас ЗВО погоджується, що потрібно скоригувати програму і змістове наповнення асистентської практики. Зазначений недолік ГЕР, як і ЕГ, не вважає надто суттєвим, однак наполегливо рекомендує усунути окреслений дисбаланс, позаяк мовознавство і літературознавство – рівноправні сфери спеціальності «Філологія».

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 2.4 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Обсяг вибіркових компонентів відповідає вимогам законодавства. Процедура вибору, регламентована чинним у ЗВО документом, загалом дотримується на ОП. Водночас варто було б забезпечити реальну можливість вибору з інших ОП та не звужувати вибір до одного з двох ОК. Цей недолік не є суттєвим, оскільки законодавчі вимоги не порушені.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

У підкритерії 2.3 уже було зазначено про потребу коригування як програми асистентської практики, так і її змістового наповнення загалом, зокрема в аспекті посилення літературознавчого вектора підготовки. Відрадно, що ЗВО усвідомлює цю необхідність.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 2.6 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Достатній рівень виконання відзначений ЕГ і, на нашу думку, є цілком закономірним для ОП гуманітарного спрямування.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів,

досягненню цілей та програмних результатів навчання

ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Крім того, вважає за необхідне підкреслити визнаний ЗВО у відповіді на звіт ЕГ недолік про відсутність годин практичних чи семінарських занять (НП передбачає винятково лекції як аудиторні години) на 2-му курсі. Цей недолік не надто суттєвий, однак потребує виправлення.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка за дуальною формою освіти не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 3.1 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. Під час фокус-групи студенти підтвердили це.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 3.2 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Програма вступного випробування містить перелік базових знань, необхідних вступникові для подальшого навчання, які є підґрунтям для формування загальних і фахових компетентностей, передбачених специфікою ОП.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 3.3 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Враховуючи позицію ЗВО, висловлену у відповіді на звіт ЕГ, про те, що варто чітко прописати практику визнання результатів академічної мобільності «у відповідних нормативних документах загальноуніверситетського характеру», хочемо відзначити не надто суттєвий характер цього недоліку у вимірах окремої ОП.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 3.4 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, є чіткими, зрозумілими та доступними для всіх учасників освітнього процесу. Вони прописані в нормативних документах ЗВО. На ОП така практика визнання відсутня.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 4.1 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Окремо хочемо відзначити такий позитивний момент: майже 70 % здобувачів задоволені методами навчання і викладання (результат опитувань та анкетувань, наведені у звіті ЕГ).

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 4.2 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Важливо, що на підставі спілкування з фокус-групою ЕГ зазначила: "Загалом студенти отримують усю потрібну інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК".

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 4.3 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Підкреслимо, що дослідницький вектор ОП дуже важливий і добре розвинений (студенти публікують наукові роботи, беруть участь у конференціях тощо), що свідчить про реальну можливість перекваліфікувати ОПП на ОНП.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 4.4 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Ознайомившись із відповіддю ЗВО на звіт ЕГ, хочемо наголосити, що 1) не вважаємо надто логічним виправдання наявності в програмах і силабусах джерел 2010 року, адже філологія - це сфера гуманітаристики, яка постійно розвивається; 2) не можемо погодитись із тезою ЗВО, що зауваження про російськомовні джерела виправлено (мовляв, "російськомовні праці НПП вилучено"), адже на офіційному сайті (рубрика наукової діяльності факультету) станом на 08.11.23 є ще російськомовні публікації НПП. Останній факт в умовах повномасштабної війни України та Росії ГЕР вважає недоречним, тим паче для українознавчих кафедр, які є випусковими на цій ОП.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 4.5 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. ЗВО має великий досвід міжнародної співпраці. Важливо, що кафедри, залучені до реалізації ОП, підтримують зв'язки з Університетом ім. Палацького (Чеська Республіка), Белградським університетом (Республіка Сербія), Університетом ім. Константина Преславського (Болгарія) та ін.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Більшість висновків ЕГ стосовно виконання вимог підкритерію 5.1 ГЕР вважає достовірними, а умовиводи – логічними. Правда, не вистачає аргументації щодо факту порушення чинної у ЗВО процедури проведення контрольних заходів. Більш зрозумілою стає зазначена проблема при ознайомленні з відповіддю ЗВО на звіт ЕГ. Зокрема, ЗВО наголошує на врахуванні побажань студентів, принципах автономії, хоча й погоджується, що "така практика має бути більш чітко прописана у відповідних нормативних документах загальноуніверситетського рівня".

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, вважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 5.2 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Атестація на ОП за формою і змістом відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія другого (магістерського) рівня вищої освіти. Кваліфікаційні роботи проходять апробацію та перевірку на плагіат за допомогою спеціалізованого сервісу Unichек, зберігаються в бібліотеці ОНУ протягом п'яти років, що передбачено нормативними документами ЗВО і відповідає оцінці В.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, вважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 5.3 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Форми контрольних заходів і критерії оцінювання, порядок оскарження результатів контрольних заходів регулюються низкою документів, оприлюднених на офіційному сайті ОНУ. Як зазначає ГЕ, Здобувачі ознайомлені з порядком оскарження результатів контрольних заходів, їх повторного проходження, процедурою запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, але на ОП таких фактів не було. Така норма організації контрольних заходів відповідає рівню В.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, вважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 5.4 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. У нормативних документах ЗВО визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, які послідовно дотримуються й популяризуються на ОП як через різноманітні заходи, так і в освітньому процесі безпосередньо (мова про вивчення ОК «Академічне письмо», «Інтелектуальна власність», «Комунікативна лінгвістика», «Наукова комунікація іноземною мовою» та ін.).

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, вважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 6.1 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Аналіз інформації у Відомостях СО та звіті ЕГ переконує, що високий рівень кваліфікації НПП здатен забезпечити досягнення визначених освітньою програмою цілей і ПРН.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, вважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 6.2 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Процедури конкурсного добору на заміщення вакантних посад є чіткими і прозорими, прописаними у відповідних документах ОНУ. Вони дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму НПП для успішної реалізації ОП і свідчать про добрий рівень організації процесу.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Наявні у звіті ЕГ висновки, аргументація та умовиводи переконують, що роботодавці загалом ефективно залучені до обговорення ОП, однак є потреба активніше залучати їх до викладання на освітній програмі та до контрольних / екзаменаційних заходів. Адже це сприяло би як конкурентності, так і популяризації ОП.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, вважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 6.4 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Звіт ЕГ переконує, що ЗВО часто й ефективно

залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Загалом GER підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 6.5 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Професійному розвитку викладачів ОПП сприяє Центр мовної підготовки та мовної сертифікації,; різноманітні сертифікатні програми, авторські курси, можливість доступу до навчальних онлайн-платформ тощо. Такі факти відповідають рівню оцінки В.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Загалом GER підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 6.6 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Важливо, що у ЗВО наявна дієва система нематеріальних і матеріальних засобів стимулювання наукової і творчої активності працівників, добрий рівень якої підтверджує звіт ЕГ.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (GER)

Рівень В

Обґрунтування GER

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Загалом GER підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 7.1 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Відомості СО та звіт ЕГ переконують, що матеріально-технічна база Університету та навчально-методичне забезпечення ОПП дозволяють досягнути цілей, завдань та ПРН за цією програмою.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Загалом GER підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 7.2 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. ЕГ зазначає: "В ОНУ імені І. І. Мечникова забезпечено безкоштовний доступ до наявної матеріальної інфраструктури та інформаційних ресурсів для усіх учасників освітнього процесу".

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Загалом GER підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 7.3 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Відомості СО та звіт ЕГ засвідчують безпечність освітнього середовища, достатній рівень задоволення потреб та інтересів здобувачів.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Загалом GER підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 7.4 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Опис результатів спілкування ЕГ зі студентами переконує, що переважно здобувачі задоволені різними видами підтримки, яка здійснюється у ЗВО (ефективно працюють Психологічна служба, Центр забезпечення якості освіти, деканати тощо).

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

GER поділяє думку експертів щодо рівня виконання вимог підкритерію 7.5. Як і ЕГ, уважаємо певним недоліком в умовах теперішнього воєнного лихоліття із закономірними його наслідками (інвалідизацією, збільшенням кількості осіб із особливими потребами тощо) той факт, що маломобільні здобувачі обмежені можливістю швидкого доступу до укриття - через те, що освітній процес проходить не на першому поверсі корпусу.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними

для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 7.6 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Політика та процедури вирішення різноманітних конфліктних ситуацій врегульовані нормативними документами ОНУ. ЕГ запевняє: під час онлайн-зустрічей здобувачі освіти повідомили, що ознайомлені з правилами та процедурами, знають інституції, які відповідають у ЗВО за це питання.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 8.1 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. ЕГ констатує, що процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми прописані в нормативних документах ЗВО і послідовно дотримуються, що свідчить про рівень оцінки В.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 8.2 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. ЕГ наводить у звіті чимало фактів того, як здобувачі фактично залучені до процесу періодичного перегляду ОП і як переважно враховується їхня думка.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 8.3 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. У звіті ЕГ читаємо: "Під час фокус-зустрічі були встановлені такі факти: роботодавці 1) залучені до перегляду ОП, зокрема долучаються до засідань кафедри; 2) висловлюють побажання розширити перелік вибіркового компонентів; 3) схвально оцінюють міждисциплінарність окремих компонентів". Така ситуація відповідає рівню оцінки В.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

ГЕР поділяє думку ЕГ щодо достатнього рівня врахування на ОП інформації щодо кар'єрного шляху випускників. У своїй відповіді ЗВО визнає зауважений експертами факт недостатньої роботи ГО «Міжнародна асоціація випускників та друзів Одеського національного університету імені І. І. Мечникова». ЗВО умотивовано зазначає, що це проблема загальноуніверситетська і бере на себе зобов'язання виправити ситуацію в міру змоги, принаймні на сторінці факультету.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 8.5 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Моніторинг результатів освітньої діяльності, її позитивних і негативних сторін здійснює ув ОНУ Центр забезпечення якості освіти. Наведені у Відомостях СО і звіті ЕГ факти переконують, що ця робота справді ведеться на доброму рівні, виявлені недоліки, рекомендації враховуються і т.ін.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 8.6 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. ОП акредитується вперше, хоча ЗВО засвідчив ЕГ готовність виконати рекомендації з акредитації відповідної спеціальності.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Загалом GER підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 8.7 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Поняття культури якості активно пропагується в ОНУ, ЗВО створює передумови для залучення всіх учасників освітнього процесу до його вдосконалення.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (GER)

Рівень В

Обґрунтування GER

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Загалом GER підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 9.1 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Учасники освітнього процесу мають безперешкодний доступ на офіційному сайті ОНУ до всіх нормативних документів, які чітко врегульовують освітній процес. Наведені у звітних документах лінки справді працюють.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

GER поділяє висновки й умовиводи ЕГ стосовно рівня виконання вимог підкритерію 9.2, визнаючи необхідність забезпечення на сайті ЗВО / сторінці випускової кафедри можливості постійного доступу до процесів обговорення ОП із фіксацією в системі термінів розміщення документів, надходження відгуків, рекомендацій тощо.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Загалом GER підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 9.3 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. GER мала змогу переконатися у достовірності твердження ЕГ, що на сайті філологічного факультету у вкладці «Спеціалізації та освітні програми» наявна інформація про ОПП (ОП 2020 і 2022 рр., навчальний план 2020 і 2022 рр., наказ про призначення гаранта / робочої групи ОП, робочі програми, рецензії, відгуки стейкхолдерів на ОП, рецензії на ОП, методичні вказівки дисциплін, договори, угоди тощо).

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (GER)

не застосовується

Обґрунтування GER

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливість для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до

тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рекомендуємо розглянути доцільність зміни вектору освітньої програми з ОПП на ОНП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рекомендуємо посилити літературознавчу підготовку, збалансувавши її обсяг із відсотком лінгвістичної, у т.ч. під час проходження асистентської практики. Рекомендуємо розглянути доцільність перерозподілу аудиторних годин у межах ОК, зокрема на заочній формі навчання.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рекомендуємо посилити роботу щодо популяризації та фактичного впровадження на ОП практики академічної мобільності й неформальної освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рекомендуємо відредагувати інформацію (у т.ч. навчально-методичну) на офіційному сайті ЗВО, сторінках факультету та кафедр, усунувши застарілі та російськомовні джерела.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рекомендуємо забезпечити неухильне дотримання чинної у ЗВО процедури проведення підсумкового контролю, ініціювавши повне висвітлення її різних аспектів / варіантів у нормативних документах ОНУ.

Критерій 6. Людські ресурси

Рекомендуємо активніше залучати роботодавців, у т.ч. до викладання на ОП та контрольних заходів.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендуємо здійснювати освітній процес у групах, де навчаються особи з особливими освітніми потребами, на поверсі зі швидким доступом до укріття.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рекомендуємо більш активно й послідовно залучати випускників до процесів реалізації ОП, забезпечення її якості та популяризації.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендуємо забезпечити можливість постійного доступу до процесів обговорення ОП із фіксацією в системі термінів розміщення документів, надходження відгуків, рекомендацій тощо.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

РОМАНЕНКО ОЛЕНА ВІТАЛІЇВНА